

1. Obsah

1. Správa z úradnej kontroly potravín za mesiac apríl 2023	1
2. Rapid alert system - Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá	3
3. Zhotovená Fotodokumentácia počas výkonu úradných kontrol	3
4. Správa z kontroly obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny za mesiac február 2023	9

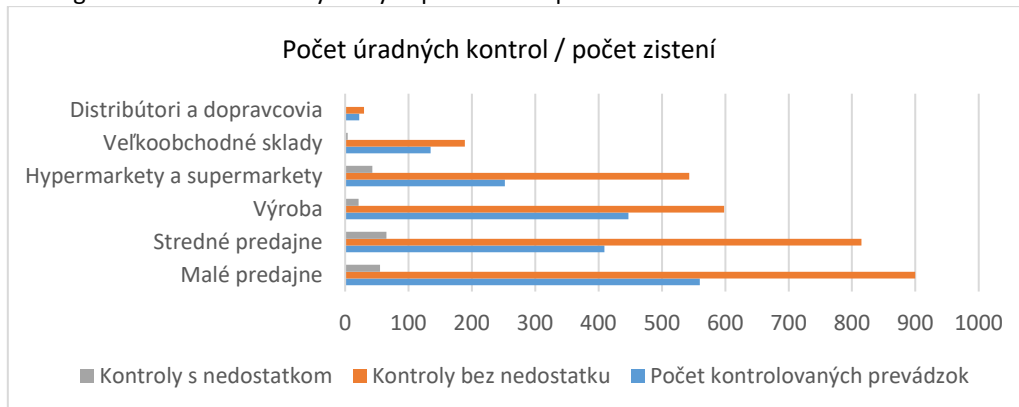
2. Správa z úradnej kontroly potravín za mesiac apríl 2023

V období od 1.4. do 30.4. 2023 vykonali inšpektori regionálnych veterinárnych a potravinových správ 3 301 úradných kontrol potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu. Úradná kontrola bola vykonaná u 1 104 právnych subjektov a 1 778 prevádzok. Nedostatky boli zistené pri 189 kontrolách (Tabuľka č.1). Z uvedeného počtu bolo zistených 650 nedostatkov. Mimo pracovnej doby bolo vykonaných 51 úradných kontrol, počas ktorých inšpektori skontrolovali 33 právnych subjektov a 47 prevádzok, nedostatky boli zistené u 25 maloobchodných prevádzok.

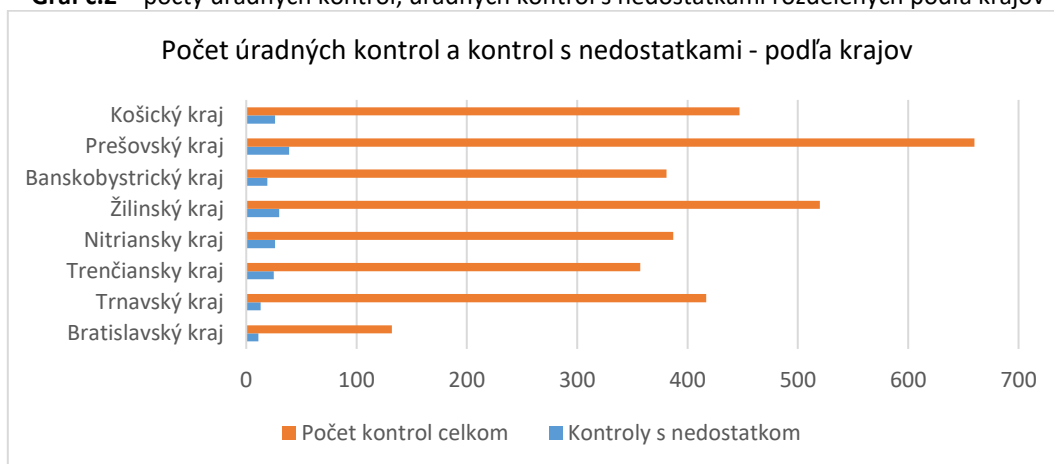
Tabuľka č.1 – Počet vykonaných kontrol za kontrolované obdobie

	Počet kontrolovaných prevádzok	Kontroly bez nedostatku	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Malé predajne	560	900	55	955
Stredné predajne	409	815	65	880
Výroba	447	598	21	619
Hypermarkety a supermarkety	252	543	43	586
Veľkoobchodné sklady	135	189	4	193
Distribútori a dopravcovia	22	30	1	31
Prvovýrobcovia	19	21	0	21
Internetový predaj	9	9	0	9
Výrobcovia predávajúci hlavne vo svojej predajni	3	3	0	3
Ostatné	2	2	0	2
Priamy predaj konečným spotrebiteľom na farme	2	2	0	2
Celkový súčet	1778	3112	189	3301

Graf č.1 – grafické znázornenie vybraných prevádzok s počtom kontrol bez nedostatku a s nedostatkom

Graf č.2 - počty úradných kontrol, úradných kontrol s nedostatkami rozdelených podľa krajov

Počet vykonaných úradných kontrol závisí od počtu regionálnych veterinárnych a potravinových správ so sídelnou pôsobnosťou v danom kraji a počtom prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

Najviac nedostatkov pri potravinách bolo identifikovaných v hygiene budov a prevádzky, v hygiene technologického zariadenia a pomôcok, v hygiene skladovania (Tabuľka č.2).

Tabuľka č. 2 – Najčastejšie zistené nedostatky

	Hygiena	Označenie	Nedostatky v dokumentácii	Neplnenie opatrení	Nevyhovujúce výrobky	Predaj po DS/DMT	Neregistrovaný subjekt
Výroba	96	3	5	0	1	0	0
Veľkoobchodné sklady(VOS)	3	4	0	0	0	0	0
Maloobchod/hyper a supermarkety(MOJ)	360	54	19	9	10	50	6
Distribúcia a preprava	0	2	0	0	0	0	0

Vysvetlivky:

Výroba - Baliareň, Pestovateľská pálenica, Prebaľovanie, Výroba, Výroba Dopekanie

VOS - veľkoobchodný sklad Colný sklad, Poľnonákup, Potravinová banka, Veľkoobchodný sklad, VOS OZ, VOS zmiešaný, Verejný sklad

MOJ - maloobchodná jednotka - hyper a supermarkety, stredné predajne, malé predajne

Hygiena - DDD, evidencia, výskyt škodcov, Hygiena budov, hygiena prevádzkarne, hygiena predaja, hygiena prepravy, hygiena skladovania, hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky, Iné nedostatky, postúpené na príslušný RÚVZ, Nakladanie s odpadom, nevyhovujúca hygiena – iné, osobná hygiena, vybavenosť šatní a sociálnych zariadení.

Označenie - klamlivo označené alebo ponúkané na predaj klamlivým spôsobom, menenie, falšovanie údajov, označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne.

Nedostatky v dokumentácii - v evidencii a vysledovateľnosti, postúpené na príslušný RÚVZ, neohlásenie zásielky, nesúlad s nahlásenou zásielkou - pôvod, neznámy pôvod, neschválený alebo neregistrovaný PPP, registrácia, školenie zamestnancov, vysledovateľnosť, HACCP, SPP a podobné systémy, sanitačný poriadok – evidencia

Neplnenie opatrení - neplnenie opatrení, marenie výkonu

Nevyhovujúce výrobky - nevhodné na ľudskú spotrebu, nevyhovujúce suroviny, výrobky, tovar - iné, poškodený obal, tovar, zdraviu škodlivé potraviny, nevyhovujúce laboratórne analýzy

3. Rapid alert system - Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá

Za mesiac apríl bolo zaslané jedno hlásenia o nebezpečnom výrobku do RASFF.

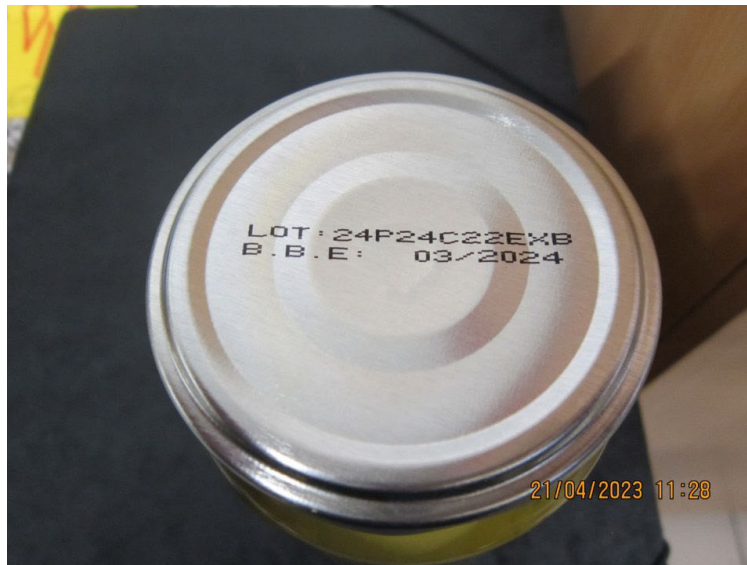
Nález	Výrobok	Krajina pôvodu	číslo RASFF oznámenia
Zistená nepovolená látka chlórpyrifos*	pšenica	Ukrajina	2023.2502

- *Chlórpyrifos patrí do skupiny organofosfátových látok používaných v insekticídnych prípravkoch na ochranu rastlín. Okrem toho je používaný proti komárom, muchám, rôznym škodcom v pôde, a ničeniu vodných lariev. Je tiež používaný na ovce a dobytok proti ektoparazitom. V závislosti od dávky a dĺžky expozície sa vyskytujú symptómy akými sú: bolesť hlavy, nejasné videnie, lakrimácia (slzenie očí), nadmerná tvorba slín, závrate, ochabnutie svalov, hnačka a náhle zmeny v rytme srdca. Podobné symptómy môžu byť pozorované pri užití chlórpyrifosu v potrave. Vystavenie vysokej koncentrácie chlórpyrifosu spôsobuje potenie, stratu vnútornej rovnováhy, chvenie svalov, záchvaty, stratu vedomia až smrť. Európska komisia neobnovila schválenie účinných látok chlórpyrifos-metyl ani chlórpyrifos. Podľa zistení EFSA obe spomínané látky môžu byť genotoxické a neuropatogénne.

4. Zhotovená fotodokumentácia počas výkonu úradných kontrol

Obr. č.1 – ÚK 18.04.2023 - Náter kovového technologického zariadenia necelistvý, silne znečistený a skorodovaný.

Obr. č.2 – ÚK 21.04.2023 - ZELENÉ OLIVY BEZ KÓSTKY V SLANOM NÁLEVE, 360g - nesprávny spôsob uvedenia dátumu minimálnej trvanlivosti. Na etike je uvedené: „Minimálna trvanlivosť: uvedená na obale“, na viečku je uvedený údaj „03/2024“. Správne má byť: „Minimálna trvanlivosť do konca ...“

Obr. č.3 – ÚK 26.04.2023- na predajnej ploche na 5 miestach v častiach nad chladiacou vitrínou s uskladnenými mliečnymi výrobkami, nad regálmi s nealkoholickými nápojmi, konzervami, cestovinami, čokoládou a cukrovinkami zamoknutý a zaplesnivý strop

Obr. č.4 – ÚK 24.04.2023- Poškodený hygienický náter deličky.

Obr. č.5 – ÚK 17.04.2023 - Zistený Tovar po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti.

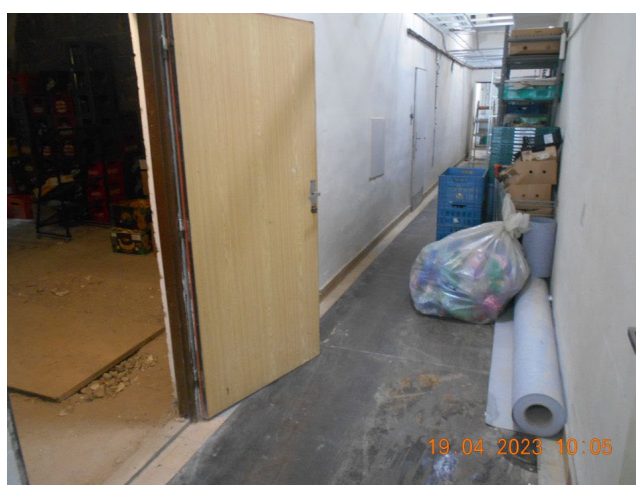
Obr. č.6 – ÚK 17.04.2023 - Kovová konštrukcia chladiaceho zariadenia skorodovaná a znečistená.

Obr. č.7 – ÚK 21.04.2023 - V zázemí prevádzky porozhadzované kartónové obaly, prepravky s pečivom uložené priamo na podlahe spolu so zvyškami plastových obalov - v zázemí prevádzky poškodený a popukaný strop.

Obr. č.8 – ÚK 21.04.2023 - Predaj troch druhov výrobkov nevhodných na ľudskú spotrebu - výrobky napadnuté plesňou.

Obr. č.9 – ÚK 19.04.2023 - Zistené kríženie čistých a nečistých častí skladu, miestnosť po búracích prácach otvorená do spojovacích chodieb s prisúvaným čerstvým pečivom a čerstvým mäsom a mäsovými výrobkami , kontaminácia regálov a balených, ako aj nebalených potravín veľkým množstvom prachu.

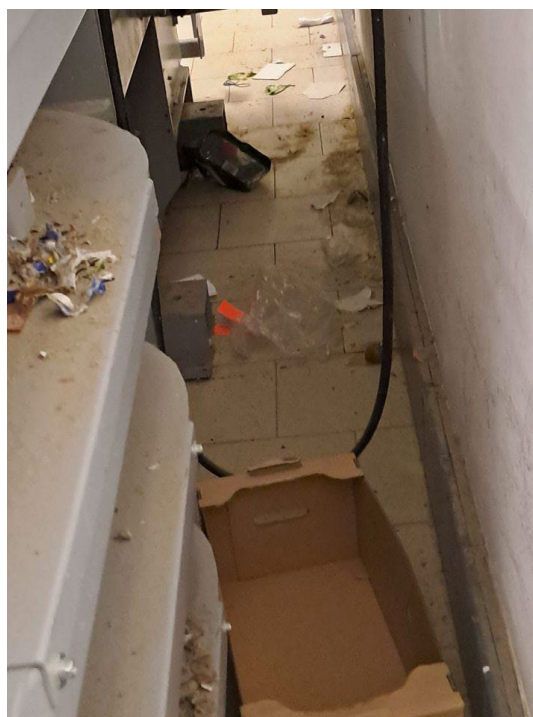
Obr. č.10 – ÚK 15.04.2023 - Skladovanie dopekov na dne mraziaceho zariadenia bez akéhokoľvek obalu

Obr. č.11 – ÚK 15.04.2023 - V skladovacích priestoroch pekárenských výrobkov silne znečistená podlaha prachom a špinou.

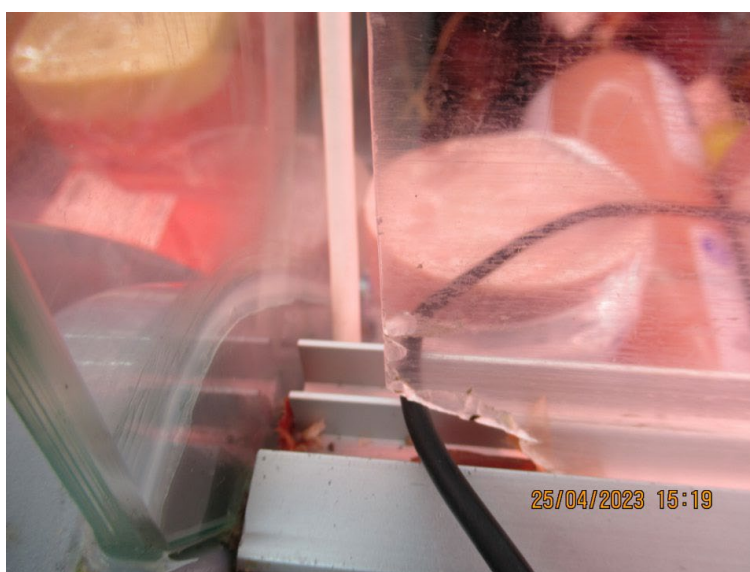
Obr. č.12– ÚK 04.04.2023 - Predaj mäsových výrobkov neznámeho pôvodu.

Obr. č.13– ÚK 04.04.2023 - Okolie lisu aj samotný lis znečistený zbytkami kartónov a prachu.

Obr. č.14– ÚK 28.04.2023 – Absencia označenia originálne baleného výrobku.

Obr. č.15– ÚK 25.04.2023 – Znečistené koľajničky na plexisklo, obité rohy na plexiskle na mäsovej obslužnej vitríne.

Sankcie uložené za zistené nedostatky

Za zistené nedostatky počas úradných kontrol inšpektori uložili opatrenia na mieste na odstránenie nedostatkov a 50 blokových pokút v celkovej výške 2 340 EUR.

Závažnejšie zistené nedostatky boli riešené v správnom konaní uložením opatrení a sankcií v zmysle zákona č. 152/95 Z.z. o potravinách. V sledovanom období nadobudlo právoplatnosť 50 rozhodnutí o pokute v správnom konaní vo výške 46 900 €. Najvyššia právoplatná pokuta vo februári predstavovala 5 000 EUR.

Odber vzoriek a laboratórne analýzy

Počas úradných kontrol bolo odozatých 829 vzoriek potravín a surovín, vo výrobe 289 a 413 vzoriek potravín v obchodnej sieti. Z tohto počtu predstavovalo 485 vzoriek potravín slovenského pôvodu, 226 vzoriek potravín pôvodom EÚ, 89 vzoriek potravín pôvodom z tretích krajín a u 29 vzoriek nebola uvedená krajina pôvodu. Ku dnešnému dňu VPÚ laboratóriá ukončili laboratórne analýzy pri 348 vzorkách. Požiadavkám legislatívy nevyhovelo 6 vzoriek potravín, z toho 1 slovenského pôvodu, 4 vzorky potravín pôvodom z iných krajín, u 1 vzorky nebola uvedená krajina pôvodu čo z množstva ukončených vzoriek predstavuje 1,7 % porušenie.

Tabuľka č. 3 - Popis nevyhovujúcich vzoriek:

Komodita	Popis nedostatkov
Clever Škorica mletá, á 30 g	príznaky akostného narušenia pre zmenu pachu - nečistý, cudzí, chemický
Čerstvé vajcia 20 kusov	na povrchu vajec prítomné plesne, čo sa potvrdilo aj mykologickým nálezom, v dodanej vzorke na škrupine bola zistená prítomnosť Salmonella Enteritidis
Ananás kúsky v sladkom náleve	nedodržanie deklarovanej hmotnosti pevného podielu (pevný podiel bol 335 g, má byť min. 340 g)
Olomoucké tvarôžky	na povrchu prítomnosť bielych a zelených plesní, mykologickým vyšetrením prítomnosť Penicilum sp.
Ovčí hrudkový syr z nepasterizovaného mlieka	Prítomnosť listeria monocytogenes

- *Listeria monocytogenes* spôsobuje ochorenie, ktoré nazývame listerióza. Na človeka sa prenáša priamo pri styku s chorými zvieratami, najmä pri ošetrovaní, pri pôrodoch. Vstupnou bránou je poranená koža, sliznica, tráviaca a dýchacia sústava. Pri požití kontaminovanej potravy alebo vody sa môže vyvinúť horúčkavité ochorenie podobné týfusu, so zväčšenou slezinou, výrazkami a leukopéniou. Niekedy sa môže ochorenie prejavovať ako ťažká hnisavá meningoencefalitída alebo ako nekrotická angína so zdurením podčelústnych uzlín pripomínajúcu infekčnú mononukleózu. Pri všetkých prejavoch choroby je rozhodujúci imunitný stav a vek človeka. Najviac sú ohrození starší ľudia, tehotné ženy a ľudia so zníženým imunitným systémom.
- Mikróby rodu *Salmonella* patria medzi patogénne mikroorganizmy. Zdrojom nákazy sú predovšetkým potraviny živočíšneho pôvodu, napríklad mäso alebo vajcia. *Salmonella* sa môže nachádzať i vo všetkých nedostatočne tepelne upravených potravinách. Najväčšie riziko predstavuje mäso, mleté mäso, mäsové výrobky, mäso a výrobky z hydiny, sušené alebo surové vajcia, vaječné výrobky (ako sú majonézy, plnené pečiarenská a cukrárenská výroby, rôzne krémy), zmrzlina (obsahujúce mliečne zložky), plody mora - varené kôrovce a mäkkýše, živé lastúrniky a ulitníky - ako napr. mušle, ustrice, syry, maslo a smotana vyrobená zo surového mlieka alebo mlieka, ktoré bolo ošetrované nižšou teplotou ako je pasterizácia. *Salmonelou* môžu byť kontaminované aj potraviny neživočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu: naklíčené semená, nakrájané ovocie, nepasterizované ovocné a zeleninové šťavy. Mikrobiologické ohrozenia v potravinách sú hlavným zdrojom alimentárnych ochorení (ochorení z potravín). Potraviny kontaminované *salmonelou* sú pre zdravie človeka nebezpečné, spôsobujú ochorenie salmonelózu.

5. Správa z kontroly obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny za mesiac apríl 2023

V mesiaci apríl 2023 vykonali inšpektori autorizovaní na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny 201 kontrol obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny, pri 48 kontrolách boli zistené nedostatky. Na jedného inšpektora vychádzajú v priemere 3 kontroly. V maloobchodných jednotkách bolo vykonaných 180 kontrol, u prvovýrobcov boli vykonané 4 kontroly, vo veľkoobchodných skladoch bolo vykonaných 17 kontrol. Na mieste posúdili inšpektori zhodu s obchodnými normami (hodnotenie na mieste – HNM) u 1 336 plodín, z čoho 48 plodín nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem alebo všeobecnej norme, čo predstavuje 3,6 % nevyhovujúceho tovaru. V maloobchodných jednotkách bolo posúdených 1 263 plodín, z čoho 48 plodín nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem alebo všeobecnej norme, u prvovýrobcov bolo posúdených 8 plodín, hodnotené plodiny boli vyhovujúce, vo veľkoobchodných skladoch bolo vykonaných 65 HNM, plodiny boli vyhovujúce.

Celkovo prekontrolovali inšpektori 156 048,23 kg tovaru, z čoho 916,68 kg nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem alebo všeobecnej norme. V maloobchodných jednotkách bol zistený nevyhovujúci tovar v množstve 916,68 kg.

Tabuľka č.4 – Kontrola kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Typ činnosti	Počet kontrol	Celkový počet plodín (Hodnotenie na mieste)	Nevyhovujúci počet plodín	Nevyhovujúci tovar (kg)
maloobchod	180	1263	48	916,68
prvovýroba	4	8	0	0
veľkoobchod	17	65	0	0
Spolu	201	1336	48	916,68

Celkom bolo hodnotených 55 druhov ovocia a zeleniny, z čoho bolo 11 plodín hodnotených voči osobitným normám, 40 voči všeobecnej norme a 4 voči EHK OSN normám.

Tabuľka č.5 – Zoznam nevyhovujúcich plodín podľa osobitnej a všeobecnej normy

Plodina / osobitná norma	Počet
citróny	1
hrozno stolové	4
hrušky	1
jablká	4
jahody	2
mandarínky	1
paprika	6
pomaranče	3
rajčiaky	3
šalát hlávkový	3
Plodina / všeobecná norma	Počet
ananás	1
baklažán	1
cibuľa	3
červená repa šalátová	1
grapefruity	1
chren	2
kapusta a kel	3
limetky	1
maliny	2
red'kovka	1
tekvica	1
uhorky	1
zázvor	1

Právoplatným rozhodnutím boli ukončené 4 správne konania začaté regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami Martin, Púchov a Žilina. Boli uložené pokuty vo výške 4 250 €.

Autorizovaní inšpektori pre kontrolu zhody s obchodnými normami vykonali v rámci kontrol po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu na území SR spolu 21 kontrol supermarketov a hypermarketov. Pri 8 kontrolách boli zistené porušenia požiadaviek na kvalitu OZ. Počas kontrol vykonali inšpektori 188 hodnotení na mieste v celkovom množstve 4 229,48 kg. V 15 prípadoch kontrolované plodiny nevyhoveli hodnoteniu na mieste o hmotnosti 557,14 kg. Celkom bolo hodnotených 20 druhov ovocia a zeleniny. Nevyhovujúce plodiny: cibuľa, červená repa šalátová, hrozno stolové, chren, kapusta, limetky, paprika, pomaranče, rajčiaky, šalát, zázvor. Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín pôvodom z Španielska – 5, Slovenska – 3, Maďarska – 2.

Najviac predajní bolo celkovo skontrolovaných v COOP Jednota, SD – 4 kontroly, BILLA s.r.o.- - 4 kontroly, Lidl Slovenská republika, v.o.s. – 4 kontroly. Celkovo bolo najviac plodín hodnotených na mieste v BILLA s.r.o. – 40 plodín, Lidl Slovenská republika, v.o.s. – 33 plodín, COOP Jednota, SD – 30 plodín. Najviac kontrol so zistenými nedostatkami bolo v prevádzkach BILLA s.r.o. – 3 predajne, Lidl Slovenská republika, v.o.s. – 3 predajne. Najviac plodín nevyhovujúcich obchodnej kvalite bolo zistených v prevádzkach Lidl Slovenská republika, v.o.s. – 6 plodín, BILLA s.r.o. – 5 plodín.